

Tutkimus- ja innovaationeuvosto

Kokous 5/2021

Aika: Keskiviikko 17.11.2021, klo 10.30-12.00

Paikka: Säätytalo, Sali 23

Osallistujat:

pääministeri Sanna Marin (pj.)
tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
opetusministeri Li Andersson

dekaani Peppi Karppinen, Oulun yliopisto
akatemiaprofessori Samuel Kaski, Aalto yliopisto
partner Ilkka Kivimäki, Maki.vc
johtaja Petra Lundström, Fortum Oyj
toimitusjohtaja Antti Vasara, VTT Oy

valtiosihteeri Henrik Haapajärvi, valtioneuvoston kanslia
kansliapäällikkö Anita Lehikoinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
pääjohtaja Heikki Mannila, Suomen Akatemia
pääjohtaja Nina Kopola, Business Finland

valtiosihteeri Akseli Koskela, sisäministeriö
erityisavustaja Lauri Finér, valtioneuvoston kanslia
erityisavustaja Jenny Hasu, työ- ja elinkeinoministeriö
erityisavustaja Jirka Hakala, opetus- ja kulttuuriministeriö
ylijohtaja Ilona Lundström, työ- ja elinkeinoministeriö
johtaja Erja Heikkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö (TIN-valmisteluverkosto)
teollisuusneuvos Maija Lönnqvist, työ- ja elinkeinoministeriö (TIN-valmisteluverkosto)
tiedeasiantuntija Antti Pelkonen, valtioneuvoston kanslia (siht.)

kansaedustaja Matias Mäkynen (kutsuttu asiantuntija)

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus

Pääministeri Sanna Marin avasi kokouksen klo 10.30 ja totesi kokouksen aiheina olevan TKI-tiekartan toimenpiteiden päivityksen sekä parlamentaarisen TKI-työryhmän työn etenemisen.

2. Asialistan hyväksyminen

Kokouksen asialista hyväksyttiin.

3. TKI-tiekartan toimenpiteiden päivitys

Kansliapäällikkö Lehikoinen ja osastopäällikkö Lundström alustivat TKI-tiekartan toimenpiteiden päivityksestä.

Hallituskauden alussa laaditun TKI-tiekartan toimenpiteet päivitetään hallituskauden loppua varten. Tiekartan päivityksessä esitetään mm. ulkomaalaisten opiskelijoiden ja henkilöstön rekrytointia laajennettavaksi korkeakouluissa merkittävästi. Kansainvälisten osaajien integrointiin Suomen työmarkkinoille panostetaan. Koulutusvastuujärjestelmää kehitetään, jotta koulutusjärjestelmä voi nopeammin vastata työelämän tarpeisiin. Suomen Akatemian ja Business Finlandin toimeenpanemaa kumppanuusmallia vahvistetaan ja se vakiinnutetaan käyttöön. Tutkimuksen lippulaivoja sekä tutkimus- ja innovaatioinfrastruktuurien pitkäjänteistä kehittämistä vahvistetaan. Julkisen sektorin innovatiivisuutta parannetaan lisäämällä TKI-toimijoiden vuoropuhelua sekä hyödyntämällä ennakointi- ja tutkimustietoa entistä systemaattisemmin TKI-politiikan valmistelussa.

Neuvoston keskustelussa todettiin tiekartan edenneen hyvään suuntaan. Puheenvuoroissa painotettiin TKI-järjestelmän kokonaisvaltaista luonnetta sekä järjestelmän osien moninaista ja laaja-alaista vaikuttavuutta. Keskustelussa korostettiin myös sitä, että kansainvälinen kilpailu tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa on kiristynyt, mikä entisestään korostaa laadun merkitystä sekä TKI-toimintaympäristön kehittämistä. Korostettiin osaajien ja osaajien kouluttamisen sekä kumppanuusmallin roolia strategisena toimintamuotona. Todettiin kumppanuusmallin rakentuvan jo pitkällä aikavälillä syntyneen osaamis pohjan päälle. Todettiin, että yritykset pitää saada entistä voimallisemmin investoimaan T&K-toimintaan Suomessa. Keskusteltiin myös mm. ammattikorkeakoulujen roolista.

Todettiin myös, että Suomen etuna on vahva arviointitoiminta, jonka seurauksena Suomen TKI-järjestelmästä on paljon hyviä arviointeja käytettävissä ja niitä tulee koko ajan lisää. Laaja-alaisen arviointitoiminnan ansiosta tieto järjestelmän toiminnasta ja vaikuttavuudesta lisääntyy jatkuvasti.

Keskustelun päätteeksi pääministeri totesi, että TKI-tiekartan päivityksestä päättää Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden ministerityöryhmä joulukuussa ja että TKI-tiekarttaa koskeva kokousaineisto ei ole vielä julkinen.

4. TKI-rahoituksen parlamentaarinen työryhmä

Parlamentarisen TKI-työryhmän työn etenemisestä alusti työryhmän puheenjohtaja, kansanedustaja Matias Mäkynen. Työryhmä on tarkastellut kuutta eri vaihtoehtoa, joilla T&K-rahoituksen pitkäjänteinen kasvattaminen voidaan toteuttaa, laatinut TKI-järjestelmän kehittämisen periaatteet, kuullut laajasti sidosryhmiä ja arvioinut eri rahoitusvaihtoehtojen vaikutuksia. Työryhmän raportissa tullaan esittämään linjaukset sitoutumisesta T&K-rahoituksen nostamiseen, TKI-järjestelmän kehittämisen periaatteista sekä menettelytavasta, jolla T&K-rahoituksen kasvattaminen voitaisiin toteuttaa. Mäkynen esitteli työryhmän laatimat periaatteet sekä rahoitusvaihtoehdot, jotka molemmat ovat myös olleet työryhmän järjestämän sidosryhmäkuulemisen kohteena. Hän kertoi myös valtiovarainministeriön laatimista alustavista laskelmista T&K-investointien vaikutuksista julkiseen talouteen ja tuottavuuteen. Työ vaikutusarviointien osalta on vielä kesken ja niitä myös lavennetaan täydentävällä aineistolla.

Työryhmän tähänastista työtä ja sen laatimaa periaateluonnosta pidettiin hyvänä. Keskustelussa korostettiin osaamisen kehittämisen ratkaisevan tärkeää merkitystä Suomelle. Painotettiin julkisten TKI-panosten vipuvaikutusta yksityiselle sektorille sekä olemassa olevaa, laajaa ja monipuolista näyttöä TKI-panosten ja TKI-toiminnan vaikuttavuudesta. Tietoja valtiovarainministeriön alustavien vaikutusarviointien tuloksista pidettiin yllättävinä, ja pidettiin tärkeänä, että vaikuttavuutta tarkastellaan laaja-alaisesti ja perusteellisesti tutkimustuloksia hyödyntäen.

Keskustelun päätteeksi pääministeri kiitti katsauksesta työryhmän toimintaan ja totesi, että työryhmän raporttia ja suosituksia odotetaan.

5. Kokouksen päättäminen

Todettiin neuvoston kevään kokousajat:

- Keskiviikko 16.2. klo 10.00-12.00
- Torstai 28.4. klo 10.00-12.00
- Keskiviikko 22.6. klo 10.00-12.00

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.58

Liitteet:

Asiakohhta 3; liite 1: TKI-tiekartan toimenpiteiden päivitys 2021 (Powerpoint-esitys)

Asiakohhta 3; liite 2: TKI-tiekartan päivitys 2021 toimenpiteet

Asiakohhta 3; liite 3: TKI-tiekartan toimenpiteiden toimeenpanotilanne

Asiakohhta 4; liite 4: Parlamentaarinen TKI-työryhmä (Powerpoint-esitys)

Asiakohhta 4; liite 5: TKI-periaatteet ja rahoitusvaihtoehdot

Asiakohhta 4; liite 6: T&K-rahoituksen toteuttamisvaihtoehtojen alustavia vaikutusarvioita